

4. Сфера виникнення: фінансові ринки, фінансові інститути, фінансові інструменти, фінансові операції та послуги, фінансові технології [4, с. 126; 5, с. 92–93].

Дана класифікація банківських інновацій забезпечує повне та цілісне розуміння предмету дослідження та дозволяє виявити закономірності у розробці та застосуванні інновацій, проблеми взаємозв'язку їх різних груп і типів у банківському секторі.

Найбільш поширеними серед наших вітчизняних інноваційних банківських продуктів є: мобільний банкінг – різновид онлайн-банкінгу, який надає можливість здійснення будь-яких операцій з власними рахунками за допомогою мобільного додатку, встановленого на смартфон; інтернет банкінг – один із видів дистанційного банківського обслуговування, який надає доступ до будь-яких операцій з власними рахунками через Інтернет; цілодобовий онлайн зв'язок; електронний залишок – за допомогою якого сума, що становить менше 1 грн зараховується на мобільний телефон як бонус; POS-термінали в торговельних мережах – розрахунок банківськими картами чи смартфоном з підтримкою NFC в будь-якій торговій точці [6; 7, с. 300].

Таким чином, під фінансовою інновацією варто розуміти розробку та впровадження певного нововведення або зміну в діяльності фінансових ринків чи інститутів. При цьому, дане нововведення може бути модифікацією попереднього фінансового інструменту чи продукту. Головна класифікаційна ознака фінансових інновацій – сфера виникнення, до якої відносяться фінансові ринки, фінансові інститути, фінансові інструменти, фінансові операції та послуги, фінансові технології.

Література

1. Циганова Н. Фінансові інновації та їх роль у розвитку інноваційного підприємництва. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/25360/N_Tsyganova.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
2. Пантелєєва Н. М. Фінансові інновації в умовах цифровізації економіки: тенденції, виклики та загрози. *Приазовський економічний вісник*. 2017. № 3 (03). С. 68–73.
3. Колінець Л. Б. Фінансові інновації як чинники трансформації світового фінансового порядку. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 28–32.
4. Радинський С., Дячун О. Сутність та класифікація фінансових інновацій. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39280/2/FMNESCPS_2022_Radynskiy_S-Essence_and_classification_125-127.pdf.
5. Дорофеев Д. А. Сутність і класифікація фінансових інновацій у фінансовому секторі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. № 22 (1). С. 91–97.
6. Онищук М. Інноваційні продукти на ринку банківських послуг України. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/276.pdf>.
7. Шмуратко Я. А., Джосан Д. О. Сучасні тенденції розвитку банківських інновацій. Гроші, фінанси і кредит. *Інфраструктура ринку*. 2016. № 2. С. 299–302.

УДК 338.23

*Студінський М. С., студ. гр. БФск-1-22
науковий керівник Черниш О. В., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну*

ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Відбудовувати Європу після Другої Світової Війни почали аж через три роки після її завершення. До того життєздатність повоєнної західноєвропейської економіки підтримував імпорту з Північної Америки і субсидії та позики з США та Канади.

Так не могло тривати довго, саме тому розробили план Маршалла – програму технічної і економічної допомоги Європі не лише для підтримки, але й для відновлення

економіки. Якщо економіку країни після війни не відновити, її потрібно буде постійно дотувати. І останнє у результаті виходить значно дорожче.

Найбільш відомий досвід повоєнного відновлення – економічне зростання після Другої світової війни, так званий післявоєнний економічний бум (золоте століття капіталізму), що почався у 1945 р. й тривав до кінця 1970-х років. Післявоєнний економічний бум характеризувався високим та стійким економічним зростанням, практично повною зайнятістю в європейських та східноазійських країнах, зокрема, в тих, які були значно спустошені війною, а саме: в Японії (японське економічне диво), Західній Німеччині (економічне диво), Франції (славне тридцятиріччя), Італії (італійське економічне диво) та Греції (грецьке економічне диво) [1].

Після припинення активних бойових дій на території України також виникне необхідність розпочати масштабну повоєнну відбудову економіки, що повинна базуватись на основі чітко розробленого українським Урядом Плану за підтримки світової спільноти та міжнародних донорів.

Ключовими цілями повоєнної відбудови економіки країни мають стати:

- відбудова знищеного або пошкодженого у наслідок війни майна та інфраструктурних об'єктів;
- швидке відновлення економічної діяльності;
- повернення в Україну біженців, внутрішньо-переміщених осіб та їх включення до економічних процесів;
- формування засад для стійкого економічного зростання.

Слід зазначити, що найбільш вагомими джерелами фінансування повоєнної відбудови України повинні стати репарації від країни-агресора та допомога міжнародної спільноти.

У формуванні пулу міжнародної допомоги для відбудови України ключову роль мають відіграти ЄС, уряди країн-партнерів і міжнародні інститути – Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, ін.

Грантовий характер фінансування Плану відбудови, на відміну від кредитного, дозволить уникнути боргової кризи та підтримати паростки економічного зростання в Україні.

Щодо історичних прецедентів, то за планом Маршала для Європи в 1948–1953 рр. 91% американської допомоги надавалося у формі грантів. План постконфліктної реконструкції для Боснії та Герцеговини на 1996–2004 роки передбачав надходження 82% міжнародної допомоги через грантове фінансування. В 1985–2015 роках 20 країн із 35, в яких були збройні конфлікти, отримували допомогу з трасових фондів на безповоротній основі [1].

Загалом відновлення зруйнованої після війни економіки України має відбуватися за такими основними напрямками: відбудова інфраструктури та відновлення природного середовища; реконструкція житлового фонду; реабілітація постраждалих, відновлення соціальної інфраструктури та сфери соціальних послуг; відродження промислового сектору, створення нових робочих місць та підтримка малих і середніх підприємств; створення виробничих потужностей та формування державних замовлень для посилення обороноздатності країни; підвищення якості державного управління та посилення інститутів ринкової економіки.

При цьому, як свідчить досвід Балканських країн, секторна спрямованість міжнародної допомоги може виглядати таким чином: екстрена допомога та реконструкція: продовольча допомога, тимчасове житло для внутрішньо-переміщених осіб, інші рятувальні заходи; соціальна інфраструктура та публічні послуги: освіта,

охорона здоров'я, постачання і очищення води, державне управління і соціальні послуги; економічна інфраструктура: транспорт і логістика, зв'язок, енергетика, бізнес-послуги, фінансові послуги; виробничий сектор: промисловість, сільське та лісове господарство, будівництво, туризм, торговельні заходи і регулювання; допомога товарами/ загальна програмна допомога; підтримка громадянського суспільства і неурядових організацій.

З огляду на відмічене вище, в Україні при розробці Плану відбудови економіки значна увага має приділятися, по-перше, питанням кредитної підтримки та активізації приватних інвестицій в *малі та середні підприємства*. Саме такий вектор забезпечить створення *робочих місць* для населення, включаючи мігрантів, що повертаються, і демобілізованих військовослужбовців.

По-друге, суттєва частина грантової та кредитної допомоги має спрямовуватися на *відновлення та модернізацію промислових підприємств*, на технологічне оновлення виробничих процесів, на технічні місії підприємств. Впровадження технологій, що відповідають європейським стандартам, дозволять підприємствам відновити свої конкурентні позиції на ринку та інтегруватися в глобальні ланцюги створення вартості.

Література

1. Гуменюк Л. Соціальна конфліктологія: підруч. Тема 12: Міждержавні конфлікти. Львів: ЛДУВС, 2015. 564 с. URL: https://pidruchniki.com/78492/psihologiya/mezhderzhavni_konflikti.

УДК 338.5

*Khodakivska O., Dr. Sc. (Econ), Professor
National Scientific Center "Institute of Agrarian Economics"
Somych M., Dr. Sc. (Econ), Professor
Poltava State Agrarian University
Korolkov D., student of higher education
State University of Biotechnology*

MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES

Many scientists took care of the problems of innovative development of enterprises [1–8]. One of the promising ways of economic growth of enterprises is their innovative development. Business practice shows that innovative restructuring at the current stage of development of modern enterprises can not only ensure high indicators of economic development, but also increase competitiveness, their export potential, and also help solve economic, environmental, and social problems. Innovative activity is one of the main components of the process of ensuring the successful functioning of enterprises. Therefore, modern economic conditions require intensive innovative activity, effective organization of research and development, innovations, reduction of innovative risks, strategic management in the innovative activity of each enterprise. In modern business conditions, the innovative development of an enterprise is a process of directed, natural change in the state of the enterprise, which depends on the innovative potential of this enterprise and the source of which is innovation, which creates qualitatively new opportunities for the further activity of the enterprise on the market by realizing the ability to find new solutions, ideas and in as a result of inventions [9].

According to the results of innovative activity, it is appropriate to classify innovations as product-technological and product-modified. Product and technological innovations are characterized as the development of new or radically improved products and the organization of production based on new equipment, technology or the application of production methods.